

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Інститут ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України
Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОДА
University of Natural Resources and Life Sciences Vienna (BOKU), Austria
Bialystok University of Technology, Faculty of Civil Engineering and Environmental
Sciences, Department of HVAC Engineering
Institute of Mathematical Sciences, Faculty of Science,
University of Malaya, Kuala-Lumpur, Malaysia
Jamia Millia Islamia, New Delhi, India
Laval University, Quebec, Canada
Sindh Madressatul Islam University, Karachi, Pakistan
Deutsche Gesellschaft Für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Gemeinde Filderstadt, Deutschland
University of Stuttgart, Stuttgart, Deutschland
Муниципалітет м. Фільдерштадт, Німеччина
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний технічний університет України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
«Київський політехнічний університет імені І. Сікорського»
Одеський державний екологічний університет
Сумський національний аграрний університет
Сумський державний університет
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Вінницький національний технічний університет
Запорізький національний університет
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Національний технічний університет «Харківський політехнічний університет»
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
ТОВ «НЬЮФОЛК НТЦ»
СП «Полтавська газонафтова компанія»

IV Міжнародна науково-практична конференція «Екологія. Довкілля. Енергозбереження»

Полтава, НУП, 7-8 грудня 2023 року

*Максюта Н. С., доктор філософії
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка», м. Полтава, Україна*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС ЯК ІНСТРУМЕНТ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Європейський Зелений Курс став головною темою для обговорень українського політичного середовища, зосереджуючи на собі увагу мас-медіа, експертів, представників бізнесу, громадськості та їх об'єднань. Ця ініціатива визначає напрямок масштабних стратегій на майбутнє і викликає обговорення щодо оцінки ризиків [1].

Першочерговим вбачається внесення визначеності у напружений дискурс про високу витратність та ймовірну нерентабельність бізнесу, у разі амбітних кліматичних цілей; про безперечність переходу до відновлюваних джерел енергії без використання викопних палив та необхідність досягнення, із встановленням конкретного терміну, кліматичної нейтральності безпосередньо державою Україна. З цих болючих питань прозорі відповіді проглядаються у Висновках Європейського Економічного та Соціального Комітету від 28.10.2020:

- заходи по боротьбі зі зміною клімату повинні здійснюватися таким чином, щоб мінімізувати витрати та отримати економічні вигоди;
- досягнення кліматичної нейтральності потребує збільшення поглинання і зберігання вуглецю за допомогою, наприклад, сталого управління лісами та ґрунтами;
- досягнення кліматично нейтрального ЄС до 2050 року означає, що не кожна держава-член має домагатися кліматичної нейтральності індивідуально: оптимальний розподіл зусиль може бути досягнутий у масштабах ЄС з урахуванням відповідних відмінностей між державами-членами.

Наступним, хоча далеко не другорядним, та надскладним питанням є програмування імплементації з кінцевою метою кліматичної нейтральності багатовекторного Європейського Зеленого Курсу (забезпечення чистою, доступною і безпечною енергією; будівництво та реконструкція енергетично- та ресурсоефективним шляхом; мобілізація промисловості для чистої та циклічної економіки; від «ферми до виделки»: створення справедливої, здорової та екологічно чистої системи харчування; прискорення переходу до сталої та інтелектуалізованої (smart) мобільності; збереження й відновлення екосистем та біорізноманіття; прагнення до нульового забруднення навколишнього середовища без токсичних речовин).

Унаслідок розгортання широкомасштабного вторгнення росії, приблизно 90% виробничих можливостей вітрової енергетики та 45-50% сонячної енергетики в Україні припинили свою роботу [2].

Україна має значний потенціал для розвитку відновлювальної енергетики, особливо в галузі вітроенергетики. Після завершення конфлікту Європа виявляє зацікавленість в інвестуванні в цей сектор..

Усі об'єкти енергетики України підлягають відновленню, але деякі з них доцільніше побудувати заново.

Усе підлягає ремонту й відновленню, питання лише в термінах. Є об'єкти, які можна відновити за кілька днів, є ті, що відновлюють за тижні, а є – за місяці.

Після перемоги у війні Україну чекає серйозна робота з відновлення об'єктів критичної інфраструктури.

Першочергові кроки для громад після завершення бойових дій:

1. Оцінити завдані збитки, провести ревізію негативних впливів та зайнятися невідкладним пошуком можливих кроків задля відновлення.

Громадам потрібно розуміти масштабність роботи, адже починаючи від проблем із замінуванням полів до залізного шроту. Все це впливає на природну систему та екологію та відкидає нас на кілька кроків назад. Але через такий негативний вплив нам доведеться більше зусиль кинути саме на цей напрям, він буде в топі поряд із експортом.

Тим не менш, спостерігаємо, що в регіонах де фермери вже здійснюють перехід на сталі практики в сільському господарстві, наприклад, використання мінімального обробітку ґрунту, та ж сама органіка, вони і продовжують рухатися в даному напрямі, не відмовляються від таких практик.

Це є важливим сигналом для наших європейських колег, що Україна це стала країна, яка готова до руху в рамках Європейського Зеленого Курсу як партнер.

2. Створити ефективний план розвитку. Громади повинні вже готуватися і думати про опалення з відновлювальних та незалежних джерел енергії, про інші аспекти сталої регіональної економіки.

Війна лише прискорить процес децентралізації, тобто громади вже зараз змушені самостійно приймати багато рішень на місцевому рівні задля забезпечення свого функціонування [3].

Під час дії воєнного стану на територіях України [4]:

– Орендні земельні угоди автоматично продовжуються на 1 рік без потреби внесення відомостей у відповідні реєстри.

– Районні військові адміністрації отримують право передавати в оренду для сільськогосподарського виробництва на строк до одного року земельні ділянки державної, комунальної власності, а також ті, що залишилися у колективній власності колективних сільськогосподарських підприємств, сільсько-господарських кооперативів, сільськогосподарських

акціонерних товариств, нерозподілених та невитребуваних земельних ділянок і земельних часток (паїв). При цьому розмір орендної плати не може перевищувати 8% нормативної грошової оцінки земельних ділянок, і для цілей визначення розміру орендної плати використовується середня нормативна грошова оцінка одиниці площі ріллі по області.

– Вводяться жорсткі обмеження для орендарів стосовно цільового використання сільськогосподарських земель, переданих районними військовими адміністраціями, включаючи зміну призначення земель, суборенду, будівництво та інші аспекти.

– Для швидкого передавання в оренду земельних ділянок районними військовими адміністраціями договори оренди землі будуть укладатися в електронній формі, а передача земель в оренду буде здійснюватися без проведення земельних торгів. Однорічні договори оренди землі не можна буде поновлювати чи укладати на новий строк; вони припинятимуться по закінченню терміну, на який були укладені.

– Договори оренди землі, укладені військовими адміністраціями, будуть реєструватися в Книзі реєстрації договорів оренди, веденій у паперовій та електронній формі. Примірники договорів оренди землі передаватимуться електронною поштою місцевим радам та центральному органу виконавчої влади, який відповідає за земельні відносини.

Використані інформаційні джерела:

1. Гахович, Н. Г. (2020). *Європейський зелений курс: перспективи для України. Серія «Податкова та митна справа в Україні», 31.*

2. Nychuk, O., Salavor, O., & Vublienko, N. (2022, October). *Перспективи вітчизняної вітрової та сонячної енергетики у контексті екологічної та енергетичної політики європейського союзу. In Selected papers of the IV International Conference on European Dimensions of Sustainable Development, October 20-21, 2021. Kyiv : NUFT, 2022. 177 p.*

3. Садовська, Л. М. (2022). *Ключові принципи екологічної безпеки в умовах воєнного часу. Затверджено до оприлюднення рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені ВН Каразіна, протокол № 10 від 27.06. 2022, 100.*

4. *Закон України Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>.*